

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت روابط کار

سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست (ویره بازرسانی کار و مسئولین ایمنی)

تهیه شده در مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و
بهداشت کار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مؤلف و گردآورنده: سید شمس الدین علیزاده

مرکز تحقیقات و تعلیمات
حفاظت فنی و بهداشت کار

چاپ اول

۱۴۰۰

سرشناسیه: علیزاده، سیدشمس الدین، ۱۳۵۹ -

عنوان و نام پدیدآور: سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست، ویژه بازرسان کار و مسئولین ایمنی (تهیه شده در مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار، با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز)؛ مولف و گردآورنده سیدشمس الدین علیزاده؛ (برای) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت روابط کار، مشخصات نشر: تهران: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۲۳۱ص.، مصور، جدول، نمودار. ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۰۴۲-۳-۴۲. شابک وضعیت فهرست نویسی: فنیپا یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۲۸-۲۳۱. موضوع: بهداشت صنعتی -- مدیریت -- Industrial hygiene -- Management ایمنی صنعتی -- مدیریت -- Industrial safety -- Management بهداشت محیط زیست -- مدیریت -- Environmental health -- Management بهداشت صنعتی -- مدیریت -- استانداردها Industrial hygiene -- Management -- Standards بهداشت محیط زیست -- مدیریت -- استانداردها Industrial safety -- Management -- Standards Environmental health -- Management -- Standards شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز Tabriz University of Medical Sciences؛ افزوده: شناسه شناسه افزوده: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی. معاونت روابط کار رده پندی کنگره: RC۹۶۷ رده یابی: ۶۲/۶۱۳ شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۶۹۸۴۲ اطلاعات زکوره کتابشناسی: فنیپا

سیستم مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست (ویژه بازرسان کار و مسئولین ایمنی)

تهیه شده: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مولف و گردآورنده: سید شمس الدین علیزاده

ناشر: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۴۰۰

قیمت: رایگان

شمارگان: ۵۰ نسخه

ISBN: 978-600-6203-42-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۰۴۲-۳-۴۲

مرکز تحقیقات و تعلیمات
حفاظت فنی و بهداشت کار

مرکز بخش: تهران، بزرگراه آیت الله سعیدی، چهارراه یافت آباد
بلوار معلم، ترمیمه به میدان معلم کد پستی: ۱۳۷۱۶۱۳۵۱

کلیه حقوق مادی و معنوی برای این مرکز محفوظ است
و هرگونه سوء استفاده و فروش به غیر بیکرد قانونی دارد.

ارتقای فرهنگ ایمنی کار، همواره به عنوان مهم‌ترین راهبرد پیشگیری حوادث ناشی از کار شناخته شده است و امروزه فرهنگ ایمنی کار به عنوان مهارت‌های شغلی افراد تلقی می‌گردد و نقشی بی‌بدیل در کاهش هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم ناشی از حوادث و بیماری‌های شغلی ایفاء می‌نماید. طبق نظر دفتر بین‌المللی کار، مهم‌ترین اصل در پیشرفت یکپارچه اصول ایمنی و بازتاب آن در محیط کار، توجه به جنبه‌های فرهنگی و اجتماعی با دید زیست‌افزاری است که این امر ضمن تحقق شعار "انسان سالم محور توسعه پایدار"، موجب ارتقای بهره‌وری و بهبود نظام‌های اقتصادی در کشورها محسوب می‌گردد. در همین راستا، بهره‌مندی از محصولات و محتوای فرهنگی و آموزشی تخصصی یکپارچه و استاندارد ایمنی، یکی از کاربردی‌ترین و موثرترین ابزار در امر یادگیری، آموزش و ترویج در مقوله حفاظت فنی و ایمنی کار می‌باشد که ضمن تحقق آموزش‌های کاربردی و هدفمند، نهایتاً به ایجاد کار شایسته منجر می‌گردد.

بر همین اساس معاونت روابط کار پس از سالیان متمادی، با اتخاذ سیاست‌های نوین و به روز آموزشی؛ از طریق مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار و به واسطه کارشناسان مجرب آن مرکز و با بهره‌مندی از دانش تخصصی اساتید دانشگاهی و متخصصین مراکز علمی و پژوهشی کشور و با حمایت‌های بی‌دریغ جناب آقای دکتر عبد الملکی وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اقدام به تهیه و تدوین محتواهای آموزشی یکپارچه، استاندارد و منطبق با نیازسنجی‌های آموزشی؛ همچنین دستورالعمل‌های فنی در زمینه حفاظت فنی و ایمنی نموده است. امید است نتایج و ثمرات این مکتوب که با بهره‌گیری از جدیدترین متون علمی داخلی و بین‌المللی و متناسب با نیاز علوم و فناوری‌های پیشرفته روز تدوین گردیده است، بتواند در ارتقای سطح دانش ایمنی و آگاهی جامعه کار و تولید کشور موثر واقع گردد.

علی حسین رعیتی فرد

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

فهرست

عنوان

شماره صفحه

۱۱	فصل اول
۱۳	تعاریف و اصطلاحات
۲۷	فصل دوم
۲۹	تاریخچه سیستم‌های مدیریتی
۲۹	۲-۱ مقدمه
۳۰	۲-۲ تاریخچه سیستم مدیریت کیفیت
۳۱	۲-۳ تاریخچه سیستم مدیریت زیست محیطی
۳۲	۲-۴ تاریخچه سیستم مدیریت ایمنی و بهداشت شغلی
۳۲	۲-۵ تاریخچه سیستم مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست
۳۵	فصل سوم
۳۷	چرخه دمینگ
۳۷	۳-۱ مقدمه
۳۸	۳-۲ چرخه دمینگ
۳۹	۳-۳ مفهوم PDCA
۴۳	فصل چهارم
۴۵	اهمیت و نقش HSE در کنترل بیماری‌ها و حوادث شغلی
۴۵	۴-۱ مقدمه
۴۵	۴-۲ حوادث شغلی
۴۶	۴-۳ بیماری‌های شغلی
۴۷	۴-۴ فعالیت‌های تخصصی HSE
۴۸	۴-۵ نقش HSE در کاهش حوادث و بیماری‌ها
۴۸	۴-۵-۱ نقش عنصر رهبری و تعهد در کاهش حوادث و بیماری‌ها
۴۸	۴-۵-۲ نقش عنصر خط‌مشی و اهداف استراتژیک در کاهش حوادث و بیماری‌ها
۴۹	۴-۵-۳ نقش عنصر سازمان‌دهی، منابع و مستندسازی در کاهش حوادث و بیماری‌ها
۵۰	۴-۵-۴ نقش عنصر ارزیابی و مدیریت ریسک در کاهش حوادث و بیماری‌ها